

<p>EU-UKRAINE CIVIL SOCIETY PLATFORM</p>		<p>ПЛАТФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНА-ЄС</p>
--	---	--

X засідання, Брюссель, 27 вересня 2021 року

СПІЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ

Платформа громадянського суспільства Україна-ЄС (ПГС) – один з органів, створених відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС). ПГС є майданчиком, у рамках якого організації громадянського суспільства обох сторін здійснюють моніторинг реалізації Угоди з точки зору громадянського суспільства, а також виробляють рекомендації відповідним органам.

До складу ПГС входять тридцять членів, по п'ятнадцять з кожної сторони, які представляють громадянське суспільство України та Європейський соціально-економічний комітет (ЄСЕК). На **Десятому засіданні ПГС** головували **Олена Павленко**, Президент DiXi Group, та **Веселін Мітов**, член ЄСЕК та Голова Болгарської конфедерації праці «Подкрепа» (Podkrepa).

Члени ПГС обговорили прогрес в імplementації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, можливість оновлення Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС та покращення стану комунікації в контексті її імplementації, вплив пандемії COVID-19 на зростання бідності в Україні та на вразливі верстви населення, а також виклики в імplementації Глави 23 Угоди про асоціацію Україна-ЄС з окремою увагою на молодь сільської місцевості, а так на цифрових та «зелених» навичках.

Стосовно політичного діалогу та зовнішньої політики, члени ПГС:

1. вітають залучення експертів Української сторони ПГС до процесу підготовки до головування України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону у 2022 році;
2. вітають долучення України до Європейського зеленого курсу (ЄЗК), заохочують Україну включити цілі ЄЗК в свою національну нормативно-правову базу, підкреслюючи пріоритет впровадження ЄЗК в усіх секторах та підтверджуючи важливість належного екологічного врядування, необхідність розробки та впровадження спільної Дорожньої карти з ЄЗК між Україною та ЄС, перехід від декларацій до дій;
3. закликають до розширення фінансових інструментів для України через повноцінне встановлення системи контролю першого рівня за використанням коштів, яка запроваджена в країнах ЄС;
4. вітають Економічний та Інвестиційний план, започаткований Європейським Союзом, спрямований на підтримку соціально-економічного відновлення після пандемії COVID-19, і підкреслюють важливість залучення соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства до його планування, моніторингу та реалізації;
5. вчергове закликають Парламентський комітет Асоціації та Верховну Раду України вжити заходів щодо ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду невідкладно;

6. закликають Уряд, Верховну Раду України та органи Асоціації здійснювати моніторинг оновлення законодавства ЄС та формулювання пропозицій щодо оновлення положень Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС з активним залученням до цього процесу представників Української сторони ПГС;

Стосовно викликів в імплементації Глави 23 Угоди про асоціацію, члени ПГС:

7. вітають позитивні кроки, зроблені українським урядом, спрямовані на підвищення цифрової грамотності населення, та заохочують подальший обмін кращими практиками між ЄС та Україною у цій сфері;
8. закликають європейські та українські органи влади підтримати розробку та реалізацію спільного порядку денного для розвитку цифрових та «зелених» навичок;
9. закликають Уряд України продовжувати покращувати якість вищої освіти в Україні, зокрема шляхом надання необхідного фінансування та наближення освітніх програм до потреб ринку праці та шляхом об'єднання зусиль державних органів, вищих навчальних закладів, роботодавців, громадських організацій та інших зацікавлених сторін;
10. знову наголошують на необхідності належного врахування особливостей уразливих груп населення, зокрема корінних народів України, національних меншин (з особливим акцентом на ромів) та внутрішньо переміщених осіб при розробці освітніх програм та створенні умов для їх рівного доступу до ринку праці;
11. вітають бажання Уряду України продовжити повномасштабне впровадження Нової української школи в загальноосвітніх навчальних закладах України; заохочують адекватно врахувати особливості вразливих груп, у тому числі корінних народів України та національних меншин (зокрема ромів), а також внутрішньо переміщених осіб;
12. вітають прагнення українського уряду реформувати систему професійно-технічної освіти та закликають Уряд та Верховну Раду якнайшвидше прийняти Закон про професійно-технічну освіту в Україні; підкреслюють необхідність адекватного врахування особливостей уразливих груп, у тому числі корінних народів України та національних меншин (зокрема ромів), а також внутрішньо переміщених осіб;
13. підкреслюють необхідність розвитку в Україні системи навчання протягом усього життя та закликають прийняти Закон про освіту дорослих; закликають належним чином враховувати особливості вразливих груп, включаючи корінні народи та національні меншини України (зокрема роми), а також внутрішньо переміщених осіб;
14. закликають Верховну Раду прискорити розвиток Національної системи кваліфікацій в Україні та ухвалення Закону про Національну систему кваліфікацій;
15. наголошують на необхідності вирішення проблеми відтоку мізків з України шляхом просування якісної та інклюзивної програми освіти та навчання та створення можливостей для працевлаштування для забезпечення соціально-економічних перспектив молоді, з особливим акцентом на сільській місцевості; підкреслюють необхідність належного врахування особливостей уразливих груп, у тому числі корінних народів України та національних меншин (зокрема ромів), а також внутрішньо переміщених осіб при розробці відповідної політики;
16. закликають Уряд активізувати свою участь у програмі Горизонт Європа (2021-2027), щоб науковці та підприємці України могли брати участь у конкурсах на фінансування дослідницьких та інноваційних проектів разом з іншими країнами ЄС;

Стосовно впливу COVID-19 на зростання бідності та на вразливі верстви населення, члени ПГС:

17. закликають українську владу продовжувати реформи в системі охорони здоров'я та впроваджувати комплексні заходи соціального захисту для пом'якшення наслідків COVID-19;
18. підтримують заклик, висловлений Європейським парламентом, залучити громадянське суспільство до створення стратегій щодо епідемії, зосереджених на найбільш вразливих групах, та заохочувати обмін кращим досвідом між ЄС та Україною;
19. зазначають, що пандемія COVID-19 більш серйозно вплинула на вразливі групи, а саме на дітей та молодь, жінок, літніх людей, людей з обмеженими можливостями та з проблемами психічного здоров'я, а також на мігрантів, внутрішньо переміщених осіб та національних меншин (особливо ромів); пропонують розробити адекватні стратегії для задоволення конкретних потреб цих груп;
20. підкреслюють важливість поєднання соціального прогресу зі стійким економічним зростанням, щоб уповільнити зростання безробіття та нерівності;
21. наголошують на необхідності створення інклюзивного робочого середовища для працівників незалежно від статі, расового чи етнічного походження, релігії, віку, інвалідності, сексуальної орієнтації та інших відмінних рис. Інклюзивне робоче середовище також включає реальний соціальний діалог та надійне представництво працівників. Необхідно розробити та впровадити комплекс комплексних механізмів, необхідних для створення такого інклюзивного робочого середовища;
22. зауважують, що проблема вразливості дітей не може бути вирішена без вирішення проблеми вразливості сімей. Батьки та опікуни повинні отримувати підтримку за допомогою комплексу дій: достатній дохід, баланс між роботою та особистим життям, отримання адекватно оплачуваної відпустки по вагітності та пологах, відпустці по догляду за дитиною, відпустці по догляду за дитиною, гнучкі умови роботи та робочі місця для сім'ї;
23. зазначають, що в дорадчих і технічних органах, створених для обговорення політичних заходів для відновлення економіки та запобігання соціальної та економічної маргіналізації в контексті COVID-19, має бути забезпечена гендерно збалансована участь;
24. наголошують на необхідності повної інтеграції гендерної перспективи в заходи щодо відновлення після COVID-19, подолання довгострокової гендерної нерівності за допомогою стратегічного та структурного підходу, а також заохочення та покращення участі жінок на всіх рівнях ринку праці;
25. заохочують Уряд України інвестувати у надання високоякісних, доступних, доступних та різноманітних послуг з догляду в громадах для забезпечення гідного та незалежного життя людей з інвалідністю, сімей, які доглядають за дітьми та дорослими з інвалідністю, забезпечення процесу деінституалізації;

Стосовно необхідності покращення комунікації в процесі імплементації Угоди та залучення громадянського суспільства до відносин між Україною та ЄС, члени ПГС:

26. висловлюють стурбованість щодо недостатньо ефективної комунікації між різними відомствами, залученими до впровадження Угоди про асоціацію, а також наголошують на необхідності більш інтенсивного залучення громадянського суспільства до комунікації щодо впровадження Угоди;
27. звертають увагу на слабкість зворотного зв'язку Уряду України з громадянським суспільством

у процесі здійснення публічних консультацій з питань гармонізації законодавства і його застосування на практиці;

28. закликають Уряд забезпечити паритетне та збалансоване представництво усіх сторін у Дорадчій групі, а також підвищити ефективність та якість висвітлення результатів її діяльності, відповідно до ст.299 Угоди про асоціацію;
29. закликають до впровадження ефективної комунікаційної стратегії, яка буде пояснювати відносини між Україною та ЄС, а також запобігати фейковим новинам та дезінформації з цього приводу;

Стосовно регіонального розвитку та транскордонного співробітництва, члени ПГС:

30. закликають встановити систему фінансової підтримки на національному рівні для відшкодування частки власного внеску переможцям проєктів в рамках Програм транскордонного співробітництва NDICI та Дунайської транснаціональної програми;
31. звертають увагу сторін Угоди про асоціацію на необхідність активного включення до спільних проєктів областей України, що розробили стратегії смарт-спеціалізації;

Стосовно забезпечення прав людини, верховенства права та свободи слова, члени ПГС:

32. закликають продовжити імплементацію Національної стратегії з прав людини та перенести невиконані завдання з плану дій попередньої Стратегії до виконання Національної стратегії до 2021-23 року;
33. попереджають, що пандемія та пов'язані з нею карантинні обмеження створили додаткові проблеми для правосуддя та верховенства права. У зв'язку з цим підкреслюємо необхідність покращення доступу до правосуддя та пошуку механізмів підвищення ефективності судового адміністрування;
34. звертають увагу на необхідності неухильного виконання зобов'язань в сфері гармонізації антидискримінаційного права з правом ЄС, у тому числі у сфері діяльності інститутів захисту прав людини, через впровадження додаткової термінології, посилення відповідальності за прояви дискримінації та зміни у веденні судової статистики, створення ефективної системи покарання за скоєння злочинів на ґрунті нетерпимості та розмежування покарання відповідно до природи скоєного правопорушення;
35. закликають органи державної влади України до ретельної реалізації судової реформи, посилення механізмів верховенства права та боротьби з корупцією, потреби належної підготовки суддівських і прокурорських кадрів, підвищення прозорості процедур та запровадження дієвих механізмів кваліфікаційного оцінювання суддів, наближення до європейських стандартів в цій сфері;
36. звертають увагу на необхідність забезпечення доступності та якості надання необхідних соціальних послуг особам, постраждалим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, включно з тими, хто належить до вразливих верств населення, за міжнародними стандартами допомоги постраждалим та реагування на насильство, посилення протидії насильству стосовно жінок і домашньому насильству;
37. звертають увагу на недопущення введення до законодавства України дискримінаційних норм у зв'язку з відмовою громадян від вакцинації проти SARS-CoV-2 та від інших хвороб, а також на недопущення прийняття законодавства про обов'язкову вакцинацію дітей від інфекційних хвороб без гарантування державою компенсацій у випадку настання негативних наслідків, спричинених вакцинацією;

38. відзначають важливість ефективної комунікаційної стратегії, що пояснить кампанію вакцинації та переваги вакцинації, і підкреслюють необхідність вжиття відповідних заходів для боротьби з фейковими новинами та дезінформацією щодо цього;

Стосовно економічного розвитку України:

39. закликають Верховну Раду та Уряд України з метою прискорення адаптації законодавства України до законодавства ЄС забезпечити прийняття законів, пов'язаних з ПВЗВТ, як першочергових; зміцнювати співпрацю між усіма гілками влади та взаємодіяти з громадянським суспільством через спеціальні консультації з громадськістю; забезпечити належне врахування позиції громадянського суспільства;
40. закликають ЄС тісніше співпрацювати з українською стороною у проведенні спільного моніторингу та оцінки виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС задля прискорення економічної інтеграції, для чого розробити процедури їх здійснення;
41. з огляду на актуальність виконання вимог Статті 298 «Перегляд впливу на сталий розвиток» Угоди про асоціацію наголошують на доцільності здійснення спільного за участі представників всіх органів асоціації моніторингу та оцінки виконання Угоди про асоціацію з урахуванням методології оцінки досягнення цілей сталого розвитку, враховуючи пов'язані з торгівлею аспекти трудової та екологічної політики;
42. закликають звернутися до відповідальних інституцій ЄС та України розробити програму оцінки стану сільськогосподарських ґрунтів та сталого управління ними (включаючи екологічні, біологічні показники та показники потенційної продуктивності), аналогічно до діючих програм ЄС (Sustainable soil management);
43. наголошують на необхідності приділити більше уваги розробці та моніторингу імплементації стратегій розвитку МСП, зокрема на регіональному та локальних рівнях, на принципах Європейської хартії малих підприємств, розробці програм та механізмів підтримки підприємництва, розвитку галузевої саморегуляції, сучасних систем стандартизації та сертифікації, та інструментів ринкового нагляду та громадського контролю; наголошують на необхідності урахування смарт-спеціалізації та останніх тенденцій та інструментів щодо зеленої трансформації МСП в ЄС при розробці програм розвитку та підтримки МСП;
44. наголошують на необхідності проведення консультацій між Урядом України та відповідними органами ЄС щодо механізмів інтеграції ринків фінансових послуг для набуття Україною режиму внутрішнього ринку ЄС у сфері фінансових послуг;
45. висловлюють занепокоєння тим, що оновлення законодавства щодо прав інтелектуальної власності в Україні відбувається у спосіб, який не дозволяє наповнити ці права економічним змістом для забезпечення інноваційних зрушень в національній економіці. Наприклад, законодавство про авторське право оновлюється без здійснення оцінки з точки зору гармонізації з законодавством ЄС та світовими практиками, а відтак створюються перешкоди в реалізації майнового права інтелектуальної власності митцями, об'єкти інтелектуальної власності не обліковуються як нематеріальні активи, а відтак виключаються з економічного обігу, блокується їх розвиток і модернізація економіки;
46. закликають Верховну Раду та Уряд України при підготовці законопроектів та проектів підзаконних нормативно-правових актів проводити ґрунтовну експертну оцінку на предмет відповідності Угоді та законодавству ЄС;
47. наголошують на необхідності формування та реалізації ключових секторальних політик, зокрема політики зміцнення системи недержавного контролю за безпечністю та якістю

харчових продуктів, політики розвитку конкурентної інфраструктури із запровадження стандартів та належних практик тощо;

48. закликають Уряд України до обов'язкового врахування наукової та технічної інформації, відповідних міжнародних стандартів, настанов або рекомендацій під час підготовки, прийняття й імплементації заходів, які спрямовані на охорону навколишнього середовища, охорону здоров'я та захист соціальних умов;

Стосовно зайнятості, соціальної політики, рівних можливостей та стану соціального діалогу, члени ПГС:

49. вказують на важливу роль трудового законодавства та системи регулювання соціально-трудових відносин у забезпеченні економічної ефективності та добробуту населення. Закони в сфері соціально-трудових відносин мають бути потужними рушіями для досягнення широкого спектру цілей сталого розвитку. Лише збалансоване трудове законодавство може сприяти зниженню рівня бідності і підвищенню стійкості соціально незахищених груп;
50. вчергове наголошують, що реформування трудового законодавства та системи регулювання соціально-трудових відносин повинно здійснюватися з дотриманням міжнародних трудових норм, в яких містяться конкретні рекомендації, що сфокусовані на людині, і є гарантією гідної зайнятості, особливо в умовах пандемії;
51. стурбовані тим, що низка законодавчих пропозицій, які перебувають на розгляді у Верховній Раді України, є несумісними з міжнародними трудовими стандартами, що містяться в документах МОП, а також несумісними з регіональними документами, такими як Європейська соціальна хартія та *acquis communautaire* Європейського Союзу, без будь-яких належних консультацій з профспілками щодо цих актів;
52. вкотре закликають Уряд України виважено реформувати і корегувати трудове законодавство виключно за участю соціальних партнерів, щоб не допустити руйнування та демонтажу трудового та соціального захисту під виглядом так званого спрощення, яке полягає у визначенні умов праці трудовими договорами, а не законодавством про працю та колективними угодами (за оцінками організацій, що представляють інтереси найманих працівників). Адаптування норм трудового законодавства України до законодавства ЄС може відбуватися лише за умови підвищення трудових прав та соціальних гарантій українських працівників, а не навпаки;
53. закликають сторони соціального діалогу на національному рівні максимально використати майданчик Національної тристоронньої соціально-економічної ради для консультацій, обговорення і узгодження позицій щодо реформ в економіці і соціально-трудовій сфері для забезпечення сталого розвитку, гідної праці та добробуту громадян;
54. вітають зусилля Міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості із заробітної плати за участю соціальних партнерів та громадянського суспільства. Разом з тим відзначають, що це соціально чутливе та економічно важливе питання потребує посилення взаємодії учасників процесу, виміром якого має стати зменшення та повне погашення заборгованості;
55. закликають Раду асоціації звернути особливу увагу Уряду України на повноцінну реалізацію Глави 21 «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей», яка має вирішальне значення для поступового зменшення розриву між багатими та бідними, забезпечення гендерної рівності та працевлаштування молоді;
56. сподіваються, що в результаті роботи над законопроектом «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» вдасться уникнути загроз та ризиків, які можуть виникнути при

скасуванні 11 статей глави XI Кодексу законів про працю України щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці та інших заходів, спрямованих на захист життя і здоров'я працівників, зокрема, які зайняті на роботах з важкими і шкідливими умовами праці, порушення їх прав, які не передбачено законопроектом, і зниження рівня їх захисту у порівнянні з чинним законодавством, скасування всіх нормативно-правових актів, прийнятих на виконання Закону України «Про охорону праці», з дати набрання чинності цим законопроектом;

Стосовно енергетики, транспорту, довкілля та зміни клімату:

57. відзначають підвищення активності в різних секторах та галузях стосовно впровадження в Україні ЄЗК, зацікавленість та активність урядових структур у зеленій трансформації, в тому числі у циркулярній економіці;
58. вітають ухвалення НВВ2 до Паризької кліматичної угоди та звертають увагу на необхідність подальшої розробки інструментів у рамках архітектури кліматичного врядування;
59. відзначають потребу в оновленні регіональної політики та приведення її у відповідність із визначеними загальнодержавними екологічними пріоритетами. Реформа регіональної політики має відбуватись на всіх рівнях з урахуванням екологічної складової;
60. відзначають нагальність прийняття національної стратегії збереження біорізноманіття з урахуванням підходів ЄЗК, земельної реформи та додатку ХХХ Угоди;
61. вітають прийняття Верховною Радою в першому читанні важливих законопроектів щодо екологічного контролю та щодо поводження з відходами та закликають розробити та прийняти законопроекти, необхідні для належного виконання Додатка ХХХ до Угоди про асоціацію, зокрема щодо забруднення в результаті промислової діяльності;
62. звертають увагу на необхідність прийняття оновленої водної стратегії та вирішення проблеми забруднення басейнів транскордонних водотоків;
63. звертають увагу на необхідність виконання Директиви 2009/119/ЄС щодо створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, що є зобов'язаннями України в рамках Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію; попередження можливої кризи та загрозам національній безпеці в умовах залежності України від імпорту нафти та нафтопродуктів з Росії та Білорусі;
64. наголошують на потребі реалізації всіх необхідних заходів для інтеграції української системи електроенергетики до європейської мережі ENTSO-E, забезпечення роботи української системи в ізолюваному режимі протягом 2022 року для належної підготовки для такої інтеграції;
65. наголошують на необхідності прийняття законодавства в сфері енергоефективності, у тому числі законів, необхідних для імплементації Директиви 27 про енергетичну ефективність;
66. підтримують подальшу реформу системи субсидій та підтримки вразливих споживачів, для максимально цільової допомоги тих, хто справді потребує державної підтримки; переглянути та прийняти адекватні механізми для ідентифікації та класифікації вразливих споживачів та їхніх специфічних потреб;
67. вітають наближення України до газового ринку ЄС, як його важливої частини з правами/зобов'язаннями, як і у держав-членів; але вважають, що реалізація в ЄС окремих проектів газопроводів (NS,TS) суперечить принципам солідарності та екології, загрожує енергетичній безпеці, здійснює руйнівний вплив на ГТС України. Члени ПГС вважають, що

ЄС та Україна повинні створити єдиний регуляторний простір для торгівлі газом та електроенергією, як зазначено в Договорі Енергетичного Співтовариства та Угоді про асоціацію, та усунути всі бар'єри на цьому шляху; закликають Сторону ЄС до посилення координації та узгодження планів і дій з розвитку газової інфраструктури з Українською Стороною, що є вимогою Угоди про асоціацію та відповідає принципу енергетичної солідарності;

68. відзначають необхідність оновлення Угоди про асоціацію в частині довкілля і зміни клімату: зокрема, необхідність актуалізації додатків ХХХ та ХХХІ з урахуванням нових та оновлених директив та регламентів; необхідно додати до переліку ті директиви, яких наразі бракує, а також врахувати зобов'язання відповідно до Паризької угоди та ЄЗК;
69. закликають сприяти долученню України до інструментів Європейського зеленого курсу, що допоможуть зеленій трансформації українських регіонів (Європейський кліматичний пакт, Новий європейський Баугауз, Угода зелених міст);
70. відзначають необхідність імплементації Додатку ХХVІІ Угоди про асоціацію в сфері енергетики; незважаючи на заяви окремих політиків про реалізацію Додатку ХХVІІ, він досі не запроваджений повною мірою, а процес консультацій з європейською стороною щодо окремих законопроектів не працює належним чином;

Стосовно інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС, члени ПГС:

71. вітають наміри Уряду України щодо поглиблення співпраці у сфері інформаційного суспільства та інтеграції до Єдиного цифрового ринку (ЄЦР) ЄС, та прогрес білатерального діалогу Україна-ЄС у сфері цифрової економіки, зокрема щодо надання режиму внутрішнього ринку в секторі телекомунікацій;
72. висловлюють підтримку подальшого залучення громадського та експертного середовища до процесів розвитку цифрового ринку та інтеграції в ЄЦР, зокрема, з метою реалізації цифрового порядку денного України та стратегії інтеграції України до ЄЦР ЄС;
73. відзначають необхідність посилити незалежність регуляторного органу у сфері електронних комунікацій;
74. звертають увагу на необхідність підтримувати постійний діалог із залученням експертних громадських організацій стосовно актуальних питань цифрового порядку денного України та ЄС;
75. рекомендують Уряду України продовжити підтримку передових ІКТ-досліджень та інновацій, доступу українських вчених та підприємств до національних та європейських цифрових інфраструктур.
